

एक्सेल गॅस अँड इक्विपमेंट्सला मिळाले इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स एज्युकेशन अँड रिसर्च; पुणे कडून आणखी एक कंत्राट

■ पुणे :

एक्सेल गॅस अँड इक्विपमेंट्सला इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स एज्युकेशन अँड रिसर्च, पुणे कडून आणखी एक कंत्राट मिळाले आहे. इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स एज्युकेशन अँड रिसर्च पुणे ही संशोधनातील प्रशिक्षण संस्था आहे. एक्सेल गॅस अँड इक्विपमेंट्स प्रा. लि. ही कंपनी महापे येथे असून गेले १३ वर्षांपासून गॅस हँडलिंग सिस्टिमच्या टर्मकी इन्स्टॉलेशन मध्ये आघाडीची कंपनी आहे. कंपनीचे कार्यक्षेत्र केवळ भारतातच नाही तर मध्य-पूर्वेतही ते विस्तारले आहे. कंत्राटाविषयी अधिक बोलताना एक्सेल गॅस अँड इक्विपमेंट्सचे कार्यकारी संचालक नितीन गोडसे म्हणाले की, कंत्राटामध्ये ग्राहकाच्या गरजा समजून घेणे, त्याची रचना, सामग्री मिळवणे, इन्स्टॉलेशन आणि आयआयएसईआर पुणे येथील रसायनशास्त्र, भौतिकशास्त्र, जीवशास्त्राच्या इमारतीत गॅस हँडलिंग सिस्टिम बसवणे आहे. तसेच प्रत्येक प्रयोगशाळेत जलवाहिन्यांचे अंतर्गत पाइपजोडण्या करणे आहे. आधी या प्रकल्पाची पूर्तता करण्यासाठी १२०

दिवसांची मर्यादा होती परंतु, प्रकल्प वाढल्याने त्याची मुदत ४५० दिवस इतकी करण्यात आली. ऑटोमेशन पध्दत इंडियन-एक्सलो क मे क चॅजओव्हरमध्ये एकरूप करण्यात आली आहे. संपूर्ण ट्यूबिंग ब्रोएन मेक व्हॉल्यूम्सची रचना आणि इन्स्टॉलेशन केले आहे. संपूर्ण इन्स्टॉलेशन कॉम्प्लेक्स फिटींगच्या साहाय्याने केले आहे. हा प्रकल्प पूर्ण झाल्यानंतर, एक्सेल आयआयएसईआर-पुणेसाठी पुढील २ वर्षांसाठी एएमसी करणार असून त्यासाठी पूर्णवेळ निवासी अभियांत्रिकाची नियुक्ती करण्यात येणार आहे. श्री नितीन गोडसे पुढे म्हणाले की, साधारणपणे गॅस वापरणाऱ्या ग्राहकाला त्याची हाताळणी कशी करावी याविषयी फारशी कल्पना नसते. त्यामुळेच गॅस हाताळणीमध्ये खूप काळजी घेणे गरजेचे असते. गॅसची हाताळणी ही द्रवाच्या हाताळणीपेक्षा अनेक प्रकारे वेगळी असते. गॅस हे आकुंचन पाऊ शकतात, त्यामुळे उच्च दाबात मोठ्या प्रमाणावर गॅस सिलेंडर, बुलेट्समध्ये भरता येऊ शकतो. गॅसच्या गुणधर्मानुसार २ बार ते २२०

बार किंवा त्याहीपेक्षा अधिक दाबाखाली गॅस साठवण्यात येतो. दाबाखाली असलेला गॅस अनियंत्रितपणे सोडणे घातक असून त्यामुळे गंभीर अपघात होऊ शकतात. रचना करताना काळजी घेणे, योग्य पदार्थांचा वापर आणि फॅब्रिकेशन मेशड फॉर गॅस हँडलिंग सिस्टिम, हँडलिंग अॅनॅलिसिस, ऑपरॅटर ट्रेनिंग यामुळे अपघात टाळता येऊ शकतात. श्री. नितीन गोडसे सांगतात, दुर्दैवाने भारतात गॅस हँडलिंग सिस्टिमविषयी खूपच मर्यादित नियम आहेत. आग आणि तत्सम धोक्यासाठी एनएफपीए ५५, उच्चदाबाखाली असलेल्या गॅससाठी पॅसो, ग्राहक-वापरणाऱ्यांच्या सुरक्षिततेसाठी ओशा आदी मानके आणि संकेतांचा वापर अनेकदा केला जातो. त्याचबरोबर डिझाईनिंग आणि ट्यूबिंगसाठी एएसएमई बी३१.८ वापरण्यात येतो. अन्न व औषध प्रशासन विभाग (एफडीए) अलिकडेच औषध उद्योगाच्या नियमावलीबाबत कडक धोरण अवलंबत आहे. भारतात, गेल्या वर्षभरात एफडीएने ८ प्रमुख औषधनिर्माण कंपन्यांना इशारा पत्रे देण्यात आली आहे. तसेच ४८३एस फॉर्म

अनेकांना बजावण्यात आला असून फार्मा कंपन्यांच्या अनेक उत्पादनांवर बंदी घालण्यात आली आहे. चांगल्या वस्तुनिर्मितीच्या सवयींवर अनेकदा बोट ठेवण्यात येते. त्यामुळे गॅस हँडलिंग सिस्टिम आणि विलिन फ्लयुइड हँडलिंग सिस्टिम पुरेपूर काळजी आणि सर्व प्रमाणांचा, संकेतांचा आणि सवयींचा वापर करणे गरजेचे ठरते. अखेर श्री. नितीन गोडसे म्हणाले की, गॅस हँडलिंग सिस्टिम नेहमीच पात्र व्यावसायिकांकडूनच करून घ्यावे, व्यावसायिकांना प्रमाण, संकेत आणि त्यातील अनेक खाचाखोचा माहिती असतात. गॅसचा प्रसार, बांधणीसाठी वापरण्यात येणारे सामान, गॅसच्या नियंत्रणाची सोय, गॅसचा स्फोट किंवा आग किंवा गळती होऊ नये यासाठी सुरक्षिततेचे उपाय आदींविषयी माहिती असलीच पाहिजे. अनेकदा ग्राहकाला गॅस हँडलिंग सिस्टिमच्या गरजांविषयी माहिती नसते. त्यामुळेच डिझाइन टीमला ग्राहक सांगत असलेल्या आणि त्यात लपलेल्या अनेक इतर गरजा समजून त्यावर काम करणे गरजेचे असते.